

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállás:

Külső-monostorturca 81. sz.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorát 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetéseket felvételnek Bécsben Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).

Nyilvántartási emelkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton déln.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, fél évre 6 frt, évneg yedre

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY” 1868. évi folyamára.

A „K. Közlöny” előfizetési ára:

Egy évre	12 forint o. ért.
Fél évre	6 „ „ „
Évnegyedre	3 „ „ „
Egy órá	1 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János-hoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Választási mozgalmak Kolozsvárrt.

A szabadelvű jobboldali párthoz tartozó polgártársaink tegnap délután 3 órakor tarták meg tüneményes követjelölő közgyűlésüket a városi rendtelek termében, midőn is Nagy Péter nagy lelkesedéssel kiáltott ki követjelöltül.

A terem, hová csak választók léphettek, zsúfolásig megtelt, úgy szintén a karzatok is, melyek a közönség számára nyitva valának.

Elnökül Kolozsvár városa volt képviselője, városunk népszert s a köztisztviselőkben fent, mint alant méltán részesülő polgára gr. Eszterházy Kálmán kiáltott ki, ki is elnöki székét lelkes eljenzések kíséretében foglalta el, s velős beszéddel nyitotta meg a gyűlést. Elnöki jogát nem használta fel arra, hogy a véleményeknek irányt dicáljon, nem candidált. Egyszerűen, nyugodtan polgártársainak elég érett politikai belátására bízta, hogy önként találják meg a helyes irányt, mely meggyőződésük szerint megfelel a haza s a város érdekeinek. Hálásan emlékezett meg azon pillanatra, midőn kevéssel ezelőtt ugyan e falak közt polgártársai bizalma őt jelölő képviselőül. Mondta, hogy mindig büszkén gondol életének azon perczére, s büszkén vallja magát örökké Kolozsvár polgárának. Köszönetet fejezett ki ezen újabb megismertetésért, s a választóknak a gyűléseni tüneményes megjelenésében kezeséget üdvözlé annak, hogy azon zászló, melyet a gyűlésben polgártársaink kitűzendenek, az alkotmányos küzdelemben hazánk javára vezetend. Ezzel a gyűlést megnyitottak nyilvánította.

Dr. Szabó József szót kérve, hosszabb, tüzetesebb beszédben, mit idő rövidége miatt bővebben nem ismertethetünk, kifejté, hogy a múlt és jelen viszonyainak, történelmi fordulatai s jelentőségének összehasonlítása s egy higgadt komoly hazafiai tekintet a jövőbe azon erős politikai meggyőződésre vezettek, miképp az országgyűlési jobboldal, a Deák Ferencz nagy hazánkfa által vezérelt hazafipárt politikájának köszönhetjük jobb sorsunk kivívását, s azon biztos alkotmányos alapot, melyen alkotmányos szabadsági, s államéleti további fejlődésünk biztosítható. Ő tehát azon elvek embere, melyeknél fogva hazánk s városunk javára az országgyűlési jobboldal s felelős kormányunk támogatását és oly képviselő választását ajánlhatja, ki ez elveket magának vallja, s képességgel is bír azokért küzdeni. Mint ilyent ajánlja városunk köztisztviselők álló polgárát ev. ref. püspök Nagy Pétert, mely név zajos eljenzéssel üdvözlötett. Dr. Szabó tölemlé, hogy városunkban különösen két nevet hall jelöltül emlegettetni a Nagy Péter s Vetter Antal altábornagyét. Ő tiszteli a katonát, tiszteli a honvédet, ki hazáját szolgálta, de nem tartja helyes szempontnak azt, hogy mert valaki honvéd s jó hazafi első sorban emelendő képviselőségre. A Vetter tgy ismeretei a hazára nézve hasznosíthatók a honvédelem szervezésénél, mit az egész ország óhajt, a mihez mindnyájan ragaszkodunk, de a védelmi rendszer legerősebb alapja nem az ágyu, nem a kard, hanem a nép, s a nép nevelése s erkölcsi erejének fejlesztése legfontosabb. Nagy Péter e téren sok érdemeket szerzett, sok szolgálatot tett már a hazának, és ő minden más kérdéseknél, melyek a hazát s a várost érdeklik hivatott ember, nagy szolgálatokat tehet, s városunk becsületére válik öt képviselőül küldeni a magyar országgyűlésre, hol minket legelső sorban érdeklő kérdés mindenestre az unio részletezésének kérdése, melyet nem karddal kettévágni — mi nem is lehet — hanem tapintatosan megoldani a feladat stb. Ennélfogva éljen Nagy Péter!

Erre újból lelkes eljenzés hangzott fel a választókkal zsúfolt teremben.

Most Mikó Lőrincz polgártársunk lépett a szószékre, s lelkes szavakkal támogatá előtte szóló nézetét, kiemelve, hogy ő a Vetter programjában olvasta, miképp az alkotmány helyre van állítva, csak tovább kell fejleszteni, s e tovább-fejlesztés, e nagy gondot igénylő munkába részünkről befolyjni, kit küldhetnénk méltóbbat, mint Nagy Pétert, a jeles ismeretek emberét, ki életét körünkben tölté a nemes munka terén, ki ismeri nemcsak a nagy haza, hanem a mi saját viszonyainkat is, s kit ismertünk mint tisztakeblő hazafit, ki bizonyára csak javunkra fogja használni befolyását stb. Ennélfogva éljen Nagy Péter!

Mely szavakra ismételt zajos és hosszantartó eljenzésben nyilvánult a közhelyeslés, mire elfogadtatván azon indítvány, hogy hivassék meg maga a jelölt nyilatkozni, elnök több polgártársainkból álló küldöttséget kért fel a gyűlés nevében e megbízást teljesíteni.

Öt percznyi szünet után megjelent a köztisztviselőkben álló férfiu, s a szószéken korunk egyik legkitűnőbb szónoka, Nagy Péter állott, ki a lelkes eljenzések szüntével, feszült csend közepette, háromnegyed óráig tartó remek beszédben mondá e programját, indokolá, hogy miért ragaszkodik egész meggyőződéssel azon politikai párthoz, melynek vezére Deák Ferencz.

Egyike volt az a legkitűnőbb s nagy hatású szónoklatoknak. A nemes érzelem és magas ész, az emelkedett szellem és férfias erős meggyőződés igazán megkapó nyilatkozata volt ez, s a hallgatóság kedélyét és elméjét egyiránt nemesül megibletve érezvén, minden nyugpontra élénk bensőséggel teljes helyeslés üdvözlé a nagy igazságokat, s megelégedett szellem választott képek és hasonlatokkal művészileg kidomborított eszméket. És mi láttunk elváltozni mogorva, dacos arczokat, láttunk elnémulni morgolódásra felkészített egyéneket, kik szívüket eddig csak egy-egy pusztá jelszónak nyitották meg, de a kik nem zárhatták el romlatlan szívüket ez igazságokat oly nemes formában hirdető szónoklat hatása előtt. Láttuk a teremben egymást erő választókat egész melegséggel csatalkozni a fejtegetett elvekhez, láttuk a szabadelvű jobboldalhoz tartozó kolozsvári választó-polgárok százait föllelkesülni azon nemes elhatározásra, hogy ily elveket támogatni, ily valódi méltó képviselő megválasztását biztosítani egy szívvel lélekkel sietendnek.

Ezen kitűnő szónoklathoz hasonló ama historiai nevezetességti teremben Kemény Dénezs, Weselényi, Szász Károly kora óta bizonyára nem hangzott fel, s annak rendkívüli hatását különösen ki kell emelnünk.

Az idő rövidsége nem engedi, hogy e szónoklati remeket most egész terjedelmében közöljük. Türedékes kivonatossággal pedig azt megessonkítani nem akarjuk. De fogjuk azt közölni, s méltó, hogy közmiveltiségi körünkben könnyen hozzáférhető olvasmányynak is téssék.

Nagy Péter ezen szónoklatának hatását természetesen igen emelé a gyönyörűt orgán, s a magas szónoki előadás varázsa. De oly eszmédús, oly szabatos és kitűnő becsü szellemi alkotás az, hogy annak irodalmilag is maradandó becsét tulajdonítunk.

Midőn vége volt e feszült figyelemmel meghallgatott, nagy hatású szónoklatnak, ismételt zajos lelkes eljenzés szentesítette a választók közvéleménye részéről a jelöltetést, s Eszterházy Kálmán elnök polgártársunk kimondá az igazságot, hogy az aranyaszavak mindnyájunk szívében visszhangoztak, s enuntálá, hogy: Nagy Péter Kolozsvár városa képviselőjelöltje!

Ezzel a választók közgyűlése, mely a leg szebb rendben s igazi alkotmányos szellemben folyt le, az elnök bezáró szavai után szétoszlott.

Semmi kétségünk, hogy Nagy Péter megválasztása bizonyos!

A szélső-bal képviselőjelöltje Bernát Albert hazánkfa visszalépett; de sem egyik, sem másik jelölt javára, mert a mint kibocsátott nyilatkozatában mondja, „a megmaradt két jelölt közül egyiknek sem osztja elveit.” A nyilatkozat, im, itt következik:

„Véletlenül közbejött családi körülményeim miatt, e város azon tisztelt polgárainak, kik csekély személyemet szándékoztak a díszes képviselői állással megtisztelni, bizalmukat megköszönve, ezenel kinyilatkoztatom, hogy azt el nem fogadhatnám, s illetőleg a képviselői jelöltségtől visszalepek, s a megmaradt két jelölt közül egyiknek sem osztván elveit; így tehát tisztelt választóim belátásától függend: kit fognak a fenmaradt jelöltek közül bizalmukkal megtisztelni.

Kolozsvárrt, 1868. évi január 22-kén. Bernát Albert.

Tegnap délután 5 órakor a Biasini szállodában a Bernát-párt előre hirdetett gyűlésére sietett körülbelül 80—90 ember, kik közt lehetett mintegy 40—50 választó. A megélénkült terembe belépett a „M. Polgár” szerkesztője K. Papp Miklós ur, s jóformán zaj után egy székre állva, tudt adta az ugy is már tudott birt, Bernát Albert visszalépését; mit a gyűlés zajosán megéljenzvén, elnök-választásra került a sor, s most a Bogdánfi Antal, majd a Papp Miklós neve kiáltott, de végre is utóbbi választott meg; ki phrasissokkal terheit szónoklatát a meg lehetős zajban nagy kitartással folytatta odáig.

Szónok azt is jónak látta eldiciózni, hogy most már vége van a copfos világnak, a copfok privilegiuma lejárt; hanem biz azt ugy látszik, a hallgatók is igen jól tudták, hogy ezt nem most jártatta le K. Papp Miklós ur, hanem le azok, kik ellen most oly szípkorkáza ágitál, s így még csak egy legvékonyabb éljen sem koszorúza e „nagy horderejtű” mondatot; s épp e sorsra jutott azon insinuatija is, hogy a hatalom emberei minden követ megmozgattak a balpárt ellen; elmondta biz ezt szónok eszme hiányában kétszer is; el is hallgatott tüneményesen, de a várva várt óriási vívatót lenyelte ez egyszer a hallgatók azon tapasztalásból szerzett meggyőződése, hogy éppen a szónokló szerkesztő lapja az, mely a kövek mozgatasában nem igen válogatja az eszközöket.

Nem tolmácsolnók híven a gyűlés menetét, ha el nem ismernők, hogy az eljenzéstől, kivált a Vetter nevével, bőven viszhangzott a terem, sőt néha éppen a nem választóktól oly bőve, hogy nem egy választó polgár volt kénytelen azoknak azon barátságos figyelmeztetést adni, hogy „elég lesz már a jóból, s elég azt egyszer, vagy legfőlebb háromszor elkiáltani; mert különben a szónok ma sem végezheti be beszédét.” Egyszer azonban csakugyan bevégezte, azon hitét fejezve ki, hogy csak összetartással lehet valamit elérni; mire valaki a gyűlésből azt jegyezte meg, hogy ezt az egy mondatot ő is megéljenzi, erre aztán ötlet eljenzeték meg.

Most választott elnök a gyűlést ugyan bezártak nyilvánítá, hanem még ballottunk „Halljuk Vetter”-féle felkiáltásokat is; mire ugyan Vetter nem, hanem egy hidelvei földmívelő felállott a székre s eredeti mondataival, s bibliai idézeteivel jól mulattatta a már oszló féiben levő gyülekezetet.

Méltányosság.

Senki sem kételkedik a jobboldaliaknak sem szabadelvű, sem demokratikus hajlamaikban, sem azon szándékában a kormánynak és pártjának, hogy azon az alapon, melyen épült az új alkotmány, az egész tért egész terjedelemben elfoglalni ne akarják, s jelenleg csak azért nem foglalhatták el, mert az átalakulásnak nem egy átmenete nehézségeivel küzdeniök oly kénytelenség, melyet ellenökben tagadni nem lenne méltányos.

Ki mondja ezt?

Talán valami megrögzött jobboldali szempontu pártember orál így szemben a tulzókkal, kik egész gyönyörrel szokták becsimélni a haza legtisztéletreméltóbb férfait, kikből az országgyűlési többség, s a magyar kir. miniszterium áll?

Talán a „Pesti Napló” hirdeti, hogy bizony a szabadelvűség nem az ellenzék monopoliuma, s abban és a democraticus hajlamokban becsülettel osztozik a jobboldal is és hogy a ki méltányos akar lenni, annak számba kell vennie az átmenet nehézségeit, melyekkel még egy évet sem töltött hazai kormányunknak meg kellett küzdenie?

Vagy talán a mérsékelt baloldal, illetőleg az új elnevezés szerint a balközép közlönye, a „Haza” hasábjain ajánlja Ghyicz és Tisza pártjának valamelyik tagja a komolyabb hazafiak figyelmébe e méltányosabb felfogást a jobboldal és hazai kormányunk irányában?

Nem!

Az eddigi baloldal soraiból még egy lépéssel balra tovább-szakadt, szélsőbb elemekből alakult új párt egyik vezérfehérja, gróf Keglevich, az, ki — noha merev ellenében áll a jobboldal politikájával — de, a mint látszik, elég elfogulatlan s elég komoly ember arra, hogy politikai ellenfeletől ne tagadjon meg eo ipso mindent; gróf Ke-

glevich Béla az, ki a „Hon” egyik közelebbi számában minden féltékenykedés nélkül bevallja a nyilvánosság előtt, hogy a jobboldaliaktól a szabadelvű és democraticus hajlamokat megtagadni, s a hazai kormány küzdelmeinek az átmeneti viszonyokból természetesen származó nehézségeit számba nem venni méltánytalanság lenne.

Ezen lovagiasan nyújtott elégtételért mi, jobboldali meggyőződés emberei, halás elismeréssel tartozunk Keglevichnek; a politikai ellenfelek, s azt, mint a mai politikai pártküzdelmek napi történelmében egy nemesebb vonást, nemesebb példát, följegyezzük — nem azért, hogy abból politikai tökélet csináljunk, hanem — mert Széchenyi egyszerű classicus mondása szerint „minden szép s nemes: rokon” és a mi szép és nemes mindig méltó, hogy az emberek figyelme rá irányoztassék akár mely oldalról, s bármilyen alakban nyilvánuljon is az.

Fájdalom, ily példákra nagyon is szükség kezd lenni nem a kormány vagy valamely párt, talán éppen a mi pártunk specialis érdekében, hanem szükség van rá hazánk jövője, egészséges fejlődése és emelkedése érdekében; mert ha pártjaink küzdelmét a kölcsönös méltányosság nemes szelleme nem vezérlel, ha egyik párt eo ipso mindent megtagad a másiktól, ha a pártok ildomos, lovagias eszközökkel való mérközés helyett minden áron makacsul egymás depopularisálására törnek, ha a politikai vélemény emberének erős meggyőződése nem respectátatik: akkor elbúcsúzzhatunk hazánk boldogabb és nagyobb jövőjének szép álmaitól, alkotmányos harcunk a gvelfek és gibellinek dühös partharczává fajul, s aligha más sorsot készítnék elő hazánk számára, mint azon nyomorúságot, melybe ama pártok dühe sülyesztette volt virágzó szép hazájokat.

Hitünk szerint a legnagyobb vívmány, a melynek mi, mai nemzedék, örvendhetünk: a parlamentarizmus, mely az államélet erőteljes fejlesztésére, s mindnyájunk által óhajtott további vívmányok biztosítására a leghatalmasabb emeltyű. De az is kétségtelen, hogy ott, hol a pártok nem egymás erkölcsi meghódítására, hanem egymás megsemmisítésére törnek, ott a parlamentarizmusnak nincs jövője.

A szenvedély, a pártdüh harcza, melyet a tulbuzgóság és félméltóság a magánéletben és az irodalom terén itt-ott nagy szavak, türelmetlen agyarkodások, s a hazafi öntudat ellen dobált „szellemi” orgyilkokkal lángallobbantani már is fenyegetőleg buzgokodik, oly neme a harcznak, mely nemcsak hogy nem méltó egy nemzethez, mely a politikai érettség magasabb színvonalán áll, hanem egyszersmind harcz, melyben sok nemzet felemészette már — önmagát.

A vallásos türelmesség szép földén, Erdélyben, s közös édes hazánk határai közt mindenütt, terjeszszük a politikai felekezetek közt is a tolerancia szellemét, nem pedig a vakbuzgóságot, az exclusivitást, melynek apostolai tudtokon kívül a reactio malmára hajtják a vizet.

H. S

Lapszemle.

A „Haza” a balközép jelesen szerkesztett, tartalomdús közlönye férfiasan rendreutasítja Madarászekat. A említett lap többek közt így szól:

Rembrandt festőnek mestersége, hogy sötétséget fest a sötétség mellé és mégis kidomborodnak egymás mellett alakjai. Mi is most elfoglaltság mellé elfoglaltságot rajzolunk. Perényi Zsigmond mellé: Madarász Józsefet. A magyar „Zastawa” lapvezérét, Tisza Kálmán és Ghyicz Kálmánnak hivatalan ellenőré a nép előtt; mert ilyeknek hirdetik magokat legujabban ő és profétái, t. i. Áldor Imre úr és más nevezetességek, újságának, a „nép zászlójának” utolsó számában, hol a következő sorokat olvassuk: „Hazánk” ezim alatt január 12-dik napjától kezdve a balközép egy új napiközönyt indít meg.

Nem szólhatunk az új vállalatról sem jót, sem roszt, mig nem látjuk: mit akar? Hogy Tisza K., Ghyicz K. és társai rosszal teszik, hogy bemennek a bécsi reichsrathba, ezt már most is kereken ki mondjuk. Majd elvállik: beérik-e ezzel, vagy ők is a nép ellenségeihez szegődnek. Mindenesetre részen leszünk, s ha kell: figyelmeztetjük tetteikre a népet.

Tehát Madarász úr lapja felteszi, hogy Tisza Kálmán, Ghyezy Kálmán és társai a nép ellen-ségeihez szegődnek. És résen lesznek! A nagy hazafiak, kik a nép zászlótartói, majd megmentik tőlük a hazát! Igérik! — Vigyázzon a nép az ígéretekre, miket oly bőségesen osztogatnak. Miért? Hogy meg ne csalassék.

És hogy ez ne történhessenek, majd mi is ellenőrizni fogjuk Madarász urat és csatlósait.

Madarász úr azt hirdeti, hogy ha az ő „Zastawa“-jára pränumerálnak és annak lármáját dobolják tovább, „akkor még nincs veszve a haza“, és hogy a nép csak azokat válaszsza követeknek, a kik adóleszállítást, adók eltörlését csak igen csekély számú ujonczot stb. ajánlanak.

A mivel közönség, mely lapunkat olvassa, nekünk megbocsát, hogy figyelmünket az ilyen polyva irodalomra is kiterjesztjük, de napjainkban ez szükséges. Tesztük, hogy előre intünk a bekövetkeztető káros hatások ellen. Tudjuk, hogy a komoly veszély ebből nem következhetik, de az életet az apróbb kellemetlenségek kiserítik el gyakrabban. Ilyen apróbb kellemetlenségeket és zavarokat talán sikerülhetne felidézni Madarász urnak. Olyan fajtát, mint a felegyházai követválasztás és a szegedi tisztújítás. Féni mozgalom en miniature, ez lehet az ő ideálja.

Nos; azért, hogy Madarász úr és munkatársai megindíták a „Népzászlóját“, azért ugyan „még nincs veszve a haza“, hanem, úgy látszik, szükség lenne az irodalom terén egy kis jótékony esőre.

Az urbéri ügyek körüli némely legsürgös teendőkről.

III.

Engedelmet kérek, hogy említsek fel még csak egy pár kétélyt a sok közül, mind olyan kétélyeket, melyek ugyancsak a 16 dik cikkelyben érdekelt curialistákra, vagy más szóval kifejezve a majorság-helyre települt zsellérekre vonatkoznak, de a melyeket igen sokan sem azon cikk által, sem a nyiltparancs összes szövege által, eloszlataknak nem találnak.

Ugyanis köztudat szerint a forradalom alatt és később nagyon sok zsellér (kiknek telkük és külöségeik az illető földesurak által majorságiaknak tartattak a számos esetben valóban majorságiak is voltak) azon hitben, hogy az urbéri szolgálványokat, a törvényhozás megszüntetvén, ők nem kötelesek többé szolgálni: a szolgálványokat megtagadták, és e miatt vagy brevimanu minden tisztí közbenjövétel nélkül kidobattak lakhelyükről, vagy a közigazgatási közegek útján többször megintették, hogy a szolgálatot folytatni kötelesek levén, teljesítsék azt, vagy pedig egyezkedjenek ki a földesurral, mert különben minden bizonynyal ki fognak hanyatni, és a majorságföldök kezükől vissza vetetnek, a tulajdonos el nem nézhetvén, hogy majorság-földjeit csak ingyen bitorolják.

Ezen intések folytán, s főleg miután nem egy példa volt arra, hogy többektől — kik szolgálni nem akartak — a birtok elvétetett: sok zsellér kibékült földesurával, s illetőleg annak gazdatisztjével vagy bérnökével.

Annál több ily kiegyezés jött létre az országban, mivel ilyenkor többnyire mindig az azelőttinél kevesebbre, sőt néha éppen erősen csekély mértékre leengedtetek a szolgálványok, és mivel a közigazgatási hatóságok mindig magyarázták a zselléreknek, hogyha szinte tán azt gondolnák is, miként a kezükön levő földök nem majorságiak, hanem colonicaturák, akkor is sokkal jobb lesz törvényes eldöntésig ideiglenesen kibékülniök, egy felől azért, mert urbéri törvénysek fognak felállítani s ott aztán majd a földök felszabadulásra minősítő urbéri természete kiállításáért szabadságukban állandó perelni, s ha e törvénysek ők intra dominiüm tanálják, könnyebben sütkérthet nyerniök, mintsem ha a szolgálat megtagadása miatt, telkeikből már azelőtt kivettettek volna; másfelől pedig azért is jobb kibékülni, mert azt, hogy az urbéri székek hogy fognak itélni, előre tudni amugy sem lehetvén, ha azok majd majorságiaknak találják itélni telkeiket, ez esetben — feltéve, hogy időközben abból nem dobtak ki — úgy felsokasodnak a hátralék szolgálványok, hogy mikor azokat rajtuk végrehajtás útján summáson egyszerre fölveszik, fakapára, véginségre jutnak.

Ellenben, ha a telkek urbérieknek fognának itélni: a földesuraknak mindig lesz módjuk nekik a tőlök illetéktelenül felvett szolgálványok árát visszafizetni.

Eféle intésekre s utczára kivetéssel fenyegetésekre sok zsellér meggondolkodott, hogy bizony mégis jobb lesz kiegyezkednie. — A létesült egyezésről aztán jegyzőkönyv, vagy pedig szerződvény állított ki, hogy ez s ez a zsellér ezzel s ezzel a földesúrral ideiglenesen kibékült, úgy, miszerint a kezén levő földekért, mind addig, míg a felállítandó urbéri bíróságok azok természete felett nem itélnék, fizetni fog évenként ennyi s ennyi taxát, vagy szolgálni fog ennyi meg ennyi ígás vagy gyalog-szeres napot.

Az ilyenek aztán nem is lett semmi baja; sok jól is járt a kibéküléssel, mert miután amugy is földje szinte mindenkinél később majorságiak itéltetett, e szerint, ha letöltötte a szolgálványokat

a maga idejében, legalább nem maradt fülíg adós-ságban a hátralékok miatt, s maradt soknak vagyona annyi, hogy megváltás útján tulajdonává tehesse a kezén levő földeket.

Ellenben nem kevés találtatik olyan zsellér is, a ki híven az imént érintett-féle tanácsolásoknak s félvén a kivettéssel fenyegetésektől, midőn a fennebbi értelemben kibékült: tudatlanságát kárhoztatást érdemlően használták fel ellene; ugyanis a helyett, hogy oly értelemben írták volna meg a kiegyezkedés feltételeit, a mint az valóban történt, e helyett valóságos arendalis contractusokat írtak nevükben, ha szolgálatban egyeztek is ki, az pénzben számítottan íratott a kötlevelbe, s bele íratott az is, hogy ekkor s ekkor, mikor az arendájának ideje lejárand, kötelezi magát, hogy a majorság-földeket visszaszabcsátja stb. stb. A szerpsenleten írástudatlan zsellér az iránti egész megnyugvással, hogy ügyét jól eligazította, ha a kötlevelel párt kapott szokás szerint elvitte haza s feltette a mestergerendára, vagy pedig, mint valami reá nézve biztosítékul szolgáló nagybecsű okmányt béklyeztetve feleségével a záros ládába, távolról sem sejtven, hogy azon írás által nem sokára bekövetkezendő nyomorát hozta hajlékába.

Mikor aztán a kötlevelben kitűző idő kitelt, felszólították, hogy az arendális contractus értelmében lefolyván a haszonbér ideje, bocsássa vissza a kezén találtató majorságföldedet. Nem engedvén e felszólításnak, béperelték a rendes törvényszéknek, mint kitelt idejű bérnököt, ki az arendába vett jószágot kibocsátani vonakodik, s tény az, hogy volt oly a hazai urbéri viszonyokkal ösmeretlen törvényszék, a mely az alakilag magarendjén kiállított ily arendális contractusokat valóságos tiszta magánjogi haszonbér-szerződésekként tekintve, s a tudatlan zsellér által amugy sem kellőképp felhozott ellenvételeket figyelemre sem méltatva nem egy esetben úgy bánt el az ilyen zsellérekkel, mint kétségtelen rendes bérnökökkel. Bezzeg aztán, midőn ily uton lak-helyeikből kivettettek, e szegény nyomorult emberek is igazában megértették végre, hogy miféle volt az írás, mit nevükbe römlásukra készítettek.

Ily dolgok miatt több helyt úgy elterjedt a nép között az írásbeli szerződvényektől iszonya, hogy oda nem tettek volna többé egy írás alá keresztvonásukat a széles világért.

Eféle imént említett nemű régebben valóban előfordult eljárások jelenben aligha történnek, és hiszem, hogy több idő óta már a rendes törvényszékek ily pseudo arendális contractusok nyomán többé senkit sem expossessionálnak, hanem ha meg tudja mondani a netalan azoknál ilyenek alapján beperelt curialista a szerződés kelte előtt közte s a földesúrral közt létezett viszonyt, bizonyára az urbéri szék elébe utasítja az ilyenű ügyeket.

Azonban a felől, hogy az urbéri bíróságok elébe kerülvén ilyenemű ügyek, miképpen bírálják azok az ily formán létrejött arendális contractusokat? e felől azért nem vagyok bizonyos, mivel az ily contractusok miképpen tekintendése iránt még sok elágazó különféle vélemények léteznek.

Vannak tudniillik, a kik nem elégsznek meg annak állításával, miként ha egyszer valamely zsellér arendális contractusra lépett, s ha e kötlevel nem igaz kamarán keltét bebizonyítani nem képes, ez esetben azon kötlevel feltételei reá nézve kötelező erővel bírnak; hanem már magában azon tényt, hogy ő ilyenemű szerződésre lépett, mint olyan körülményt is tekintik, mely által bebizonyítva volna mind az illető földök majorság természetének a zsellér általi beösmertetése, mind pedig az, hogy e földök többé sem megváltási, s annál kevésbé más-féle urbéri pernek tárgya nem lehetnek, a mely ténynek alapján tehát a majorság-földök az arendális contractusban kikötött évek elteltével szintugy visszavehetők lennének, mint akarmely más kétségtelen bérnököt.

Mások ellenben azt mondják, hogy az ilyenemű pseudo arendális szerződések mindig csak a zsellér tudatlanságával való visszaélésből származhattak, mert nem is képzelték, hogy ha a tudatlan zsellérnek az arenda és taxa közötti különbség megmagyaráztatott volna, s figyelmessé tétetett volna arra, hogy az arenda is contractusban kitűző idő elteltével a földet visszaszabcsátani kötele: egyetlen olyan zsellér (kinek ilyes földök nem egy mint conventiosnak, se nem mint bérnöknek, hanem mint rendes szolgálattevő vagy taxafizetőnek már 1848-ban kezén voltak) tanálkozhatott volna, a ki józan észszel önként erőltetés nélkül ilyen kötlevelel lépni, a melynek hátrányos következtetéseit előre ismeré, hajlandó leendett. Minélfogva nézetkhoz képest az ilyen szerződésekről már előre is a törvényes vélemnek annak kell lenni, hogy az hamis, mely mint ilyen, hacsak az ellenfél az ellenkezőt be nem bizonyítja, semmi nemű tekintetbe nem jöhet, hanem azon esetre, ha az urbériszék majorságának fogná itélni a zsellér kezén találtató helyeket: akkor azon időre is, melyre a kötlevel szolt, a zselléren a földesúr részére az 1848-ig tett szolgálványok ára hátralék tartozmány gyanánt felveendő.

Megint mások azon nézet mellett állanak, hogyha egyszer a zsellér ellenében a földesúr egy különben törvényes alakú haszonbéri szerződvény mutat be, nem lehet az előleges vélem az, hogy e

kötlevel alapja rászédés; hanem olyannak tekintendő az, mint mely a felek kölcsönös akarata kifejezéséből jött létre, következésképp a földesurat nem lehet már előre annak bebizonyítására kötelezni, hogy e szerződés a felek kölcsönös egyezésén alapszik, hanem ha ezt a zsellér tagadja, ő reá hárulnak az ellenkező állítás bebizonyítási terbe, s ha ő nem tanusíthatja, hogy a haszonbéri kötlevel tőle erőszakosan esikortatott ki, vagy tudatlansága felhasználásával nem úgy íratott meg, a hogy ő egyezkedett, akkor kétség alá sem hozható, hogy a haszonbéri kötlevelben írt összeget a megállított évek alatt a zsellér fizetni tartozik.

Azonban szeréntük az ily kötlevel hatálya az imént felhozottal nem is terjedhet aztán tovább, és ezen földesúr és zsellér közt a már 1848 előtt is utóbbi által rendes szolgálat vagy taxa mellett használt földök iránt 848 január elseje után bármikor létrejött haszonbéri szerződéseket, az illető földök majorság természetének a zsellér által lett előismerése gyanánt vagy oly tény gyanánt, mely által a zsellér az urbéri nyiltparancsban biztosított jogától is (mely szerint a kezén tartott földeknek megváltható majorsági-akként vagy éppen felszabadulás alá minősített urbériszéképpen az urbériszék előtt való kicserélését megkísérthesse) elesett volna, helyesen tekinteni teljességgel nem lehet, s éppen oly kevéssé lehet azok alapján úgy bánni el az eféle zsellérekkel, mint a tiszta magánjogi haszonbéri kötvény mellett szerződött rendes bérnökökkel;

mert már maga azon viszony, mely a földesúr és zsellér között létezett, valamint az ilyen szerződések keletkezésének előbb jelzett nem egy helyt előfordult hasonló története figyelmen kívül soha sem hagyható, és mert ha egy ily szerződés, még az abban kikötött évek eltelte után is, megszüntetné a nyiltparancsban biztosított azon jogot, hogy kiki a megszabott határidő alatt majorsági vagy urbéri földök kiállításáért pert indíthat: akkor minden törvények s minden rendeletek, privát szerződések után kötelező erejükből kifogathatnának, mivel pedig ez nem történhetik, tehát már ennél fogva is a szóban levő haszonbéri kötlevelekben kijelölt évek elteltével újra visszaállottnak tartandó a földesúr és zsellér között a kérdéses földökre nézve azon régebbi viszony, a mely közöttük a kötlevel kelése előtt, névszerint pedig 1848 ban történt.

Hogy szerfelett hoszadalmas ne legyek, melőzőm a 16-dik § nak a 20.-k cikkeli összekötése nyomán felmerült különféle értelmezéseket még tovább folytatni, s csupán azon a 16-dik § által megoldatlanul hagyott kétélyt említem még föl, hogy mi történjék az oly majorsági telkekkel, melyek a 848-dik évben oly zsellérek kezén léteztek, a kik a szokásos gyakorlat szerint 1847. Szent-Mihály napján megintve voltak, hogy 848. Szent-György napján telkeiket hagyják oda, mivel a földes úr szolgálatjuk minőségével vagy mennyiségével megelégedve nem levén, azt más zsellérnek ígerte át?

Kétség áll fenn az iránt, ha valjon az ilyen megintettek elvesztették-e vagy sem a telék s illetőleg annak majorság külöségei megváltatásairai jogait, a mennyiben t. i. evel különben netalan bírtak volna? vagy átszállott-e ezen jog azokra, a kik a földesúrral előleges egyezkedés szerint 1848. Szent-György napján költöztek abba be, avagy csak a miatt nem vehették kezükre ezen egyezményileg átírt majorság helyeket, mivel az előbbi zsellér, a ki a Szent-Györgykor kimenetelre már megintve volt, meghallván a 848. márczius havában Magyarhonban már kimondott jobbágyasági felszabadulás híré a következő aprilisban kiköltözni vonakodott?

Ezen sokmindenféle kérdésekre, melyeket a fennebbieken említettem fel, egyik aztán igenlőleg, a másik tagadólag, egyik egy képpen, másik más-képpen válaszolt, mindenik egy fejtven meg azokat, a mint különböző kombinációi alapján jónak tanálta, s elnevezvén a pátenis egyes cikkelyei feletti heves viták közben egymást legalább is Kuvinszkinék vagy Pecosovicsnak.

Levelezés.

Brassó, január 10. 1868. — Legyen szabad pár vonással ismertetni azon hangulatot, mely jelenleg városunk szabadelvű részének közérzetét mintegy visszatükrözi, misem szolván sem azon csekély számú párttörödekről, mely mindig csak elérhetetlenek után áhitozik, sem pedig azon fantasticus észjárás klubról, mely Erdély jövődö boldogságát a „sine Dacia nulla salus“ féle téves elméletekkel reméli függővé tenni.

Az ugynevezett „királyföldön“ tán egy helység sincs, mely restituált alkotmányunk s felelős miniszteriumunk irányába mélyebb ragaszkodással s őszintébb bizalommal viseltetnék, mint városunk. Nem is esoda. Hisz azon nevezetes s cél-szerű intézkedéseket, miket már eddigelé a magyar kormány hazánkra nézve életbeléptetett, csak az nem fogja kellően méltányolni tudni, ki vagy nem nagy barátja mostani vívmányainknak, vagy pedig oly elfoglalt, hogy nem képes különbséget tenni, a tiszta valóság s az ábránd-világ képzelmek között.

A mi alkotmányérzelmi közhangulatunknak jelenlegi békés nyugalmat némileg zavarja, az azon körülményből magyarázható meg, hogy mióta a

magyar miniszterium a kormányzást s igazgatást kezéhez vette, azóta a szász földön még sehol semmi alkotmányos mozgalom, restauratio sem történt, pedig ha valahol, úgy itt is, nagy szükség van reá. Itt most is minden a régi kerékvágásban van, éppen úgy, mint volt Schmerling vagy Belcredi pseudo constitutionalis idejében, holott a szász föld épp oly kiegészítő része a magyar szent koronának, mint akár a szé-kelyföld, vagy akár a magyar vármegyék.

Valjon honnan veszi eredetét ezen késedelmezés? Kérdezik a szabadelvűek! Kik a „Siebenbürgische Blätter“ hasábjain már nem egyszer tol-mácsoltak ily értelmű nyilatkozatokat: „Többé egy pillanattal sem lehet kétkednünk a felett, hogy a regulatív punctumok az önkigézésítés elített elméletével, főként képezik a mi (szász) községi életünk elkomorodásának. Mindazáltal azt is tisztán tudjuk, hogy az „önkigézésítés“ egyszerű eltörlésével még korántsem értünk el mindent. Nemcsak a módot egyedül, mely szerint községi képviselteink választatnak, kell megváltoztatni, hanem a nemzeti képviselő is merőben újraalakítandó, hogy berendezésén ne látszassék meg többé a czélserültség s elavultság bélyege.“

Némelyek ezen szabadelvűek közül most a magyar kormányban egy oly protectort vélnek felismerni, ki a „mindig kiváltságos“ szász földet azért vette védszárnnyal alá, hogy azt ezutánra is „kiváltságos“ állapotba tartsa. Az igaz — mondják ezek — hogy nagyon elhibázott politika volna a magyar kormány részéről az, ha a szászok hétszázados kiváltságait most egy tollvonással egyszerre megsemmisítené; de az is igaz, hogy a szászok sem követelhetnek maguknak több privilegiumot, mint a mennyi a többi társnemzeteknek törvényhozás útján jog és igazság szerint osztályrészt jutand, mert alkotmányos országban egy nemzet sem bírhat a másik felett előjoggal s egy nemzet sem lehet a másiknak subordinálva.

Mig ezek ilyen s ehez hasonló nyilatkozatokban adnak kifejezést belső meggyőződésüknek, addig egy másik szabadelvű rész sem titkolja el az universalitás iránti abbéli bizalmatlanságát, hogy ez a restitutio óta még oda sem akart működni, hogy a nyitgöz szász községi életet, alkotmányos szervezetnek indítsa, mi nemcsak a szászokra, de a szász földön lakó számtalan magyar és oláh nemzetekre nézve is nagyon üdvös volna. Bizony nem ártana már, ha a szabadság ragyogó napja a királyföldre is egyszer szét árasztaná éltető sugarait.

A mi minket illet, részünkről örömmel bevalljuk, hogy feltétlen bizalommal viseltetünk felelős magyar kormányunk iránt, mert tudjuk mi azt jól, hogy ezen férfiak, kik annyi küzdelem után hazánkat újra teremteni tudák, s kik közül kormányunk is alakult, bizonyára a még hátra levő számos teendőket is bölcs megoldáshoz fogják vezetni; csak egy kis türelem kell még, mert a haza ügyét nem lehet mint egy szappanbuborékot felfújni.

Midőn mi, fentebbi rövid sorainkban városunk szabadelvű közhangulatát jellemeztük, azt azért tevők, mert e közhangulat mindennap várva várja azon ígének teljesülését: „Ha adtál uram alkotmányt, addj nekünk is belőle már egyszer valamit!“

Teórok Károly.

Ausztria.

Miksa császár temetése.

A megállapított program szerint Miksa császár halotti vonata folyó hó 17-én este 8 órakor volt a déli vaspályán Bécsbe megérkezendő, hogy azonnal a várakba szállíttassék. A vaspályafőnél az itt jelenlevő volt cs. k. tengerészeti tisztviselők, továbbá a városi szegények s árvagyermekök foglalnak helyet. A halotti menet a belveder-vonalon, továbbá a szénautezán s a Schwarzenberg-hidon megyen át a Ringstrasse felé s onnan a külső várkapun át a Bellariába.

Miksa császár halotti ünnepélyének alkalmából egy külön főparancs adatott ki, melyből a következőket vesszük át:

A déli vaspályafőnél a 21. számú, Reischach-ezredből egy diszszázad fog felállítani, zenével s lobogóval. Hartung tábornokon kívül ott lesz még Molinary altábornagy, továbbá a dandárnok s a nevezett ezred parancsnoka. A holttestem átvitelénél a várakba, két század dragonyos fog kísérettől szolgálni a herceg Windischgrätz-ezredből. A vonat mindkét oldalán 300 emberből álló gyalogosztály fog helyet foglalni; melyen kívül még egy külön sorfal lesz képezendő a Bellariáig.

A menetet egy törzstiszt vezetendő lóháton, ki közvetlenül a gyász kíséret parancsnoka előtt menend.

Az ünnepélyes eltemetetés tegnap, szombaton d. u. 3 órakor vala törtéendő. Ez alkalommal egy gyalog és két lovas osztály, továbbá egy huszárszakasz a hg Lichtenstein-ezredből, továbbá egy század a Schmerling-ezredből; a hannoverai király-ezredből, a báró Ramming, a Württemberg hg, s a gr. Crenneville-ezredéből pedig egy-egy zászlóalj vala résztveendő, melyek már d. u. 2 órakor elhelyeztetek.

A tengerészeti sorkatonaság, valamint a cs. k. hajólegénység csapatjai — melyek a halotti vonattal érkezendnek, — a Pallavicini-féle palota előtt helyeztetnek el.

A vonat a Lobkovitz-téren át a klastrom-utczába menend, honnan az új-vásártéren át a katonaság a Flanken-utczán keresztül minden tartóztatás nélkül a laktanyákba menend.

A tengerészeti sorsgyalogaság egy része a kapuczinus templom folyosóján a sírbolt előtt foglal helyet, míg a cs. kir. hajólegénység a templomon kívül a fő-bejáratnál képez sorfalat.

A szolgálatban nem lévő tábornokok, törzs és egyéb tiszték 3 órákor gyülekeznek az új vásártéren felállított Crenneville-czrednél s csak a tábornokoknak van megengedve, hogy a cs. kir. hajólegénység mögött foglaljanak állást a templom előtt.

A diszkuszió kirendelt csapatoknak, valamint minden, a csapatokhoz be nem osztott cs. kir. tábornokoknak, törzs- és egyéb tiszteknek a legnagyobb diszben kell megjelenni a balkaron gyászjelt kell hordaniok.

A csapatok zászlói szintén gyászfátyollal láthatók el, valamint a dobok is fekete posztóval vonandók be.

A csapatok borju nélkül jelennek meg.

Ha a légmérés 3 fokkal állna 0 alatt, úgy a csapatok köpenyegben, a huszárok pedig prémes dolmányban jelennek meg; a főtisztek, valamint tábornokok sat. pedig felöltönyben s gyászjellel karjaikon.

Jan. 17-én esti 8 órákor Miksa császár holtteste külön-vonattal Bécsbe érkezett, és szomorú halotti menettel, a legfőbb udvari hivatalok, katonaság és elláthatatlan néptömeget kísérve, mely méltósággal és részvétellel viselte magát, a cs. várakba vitetett, hol a császári család fogadta. Az ünnepélyes temetés 18-án délután lesz.

Miksa császár holttestének ünnepélyes átszállításánál roppant néptömeg volt jelen, mely minden rendőrség nélkül a legméltóságosabb magatartást tanúsította. Zsófia Főhercegnő éjjel egészen egyedül imádkozik a koporsójánál.

A gyászünnepélyre újabban Bécsbe érkeztek: Szászország részéről György herceg, Württemberg részéről Hütgel főlovászmester, Meiningenből Stein főudvari marsall.

A temetés 18-án délután ment végbe; a szerezésen császár holtteste a megállított program szerint kísértetett a kapuczinusok sírboltjába; az ünnepélyen elláthatatlan sokaság vett részt.

A delegáció elnöke gr. Auersperg Antal van kijelölve.

18-án a lajthán-tuli delegáció tagok előtanácskozást tartottak.

A minster-tanács ismételve tárgyalta a concordatum kérdését.

A saizburgi helyhatóság megtagadta a Péter-filéreke gyűjtésére való engedélyt.

Mint a „P. L.”-nak Bécsből 18-ról távirják, egy új kereskedelmi-kamrai törvény előterjesztése van tervben.

A 17-én tartott minster-tanácsban a birodalmi tanácsnak febr. 10-re újraösszehívása határozottat el; valamint az összes minisztereknek (Bergernek is) a delegációból s az alsóházi bizottságokból kilépése.

Mint a „P. L.”-nak Bécsből 17-ről távirják; azon közlés, mintha Bécs megerősítésének terve újra felvételnek, hivatalosan alaptalannak nyilvánítottatik.

KÜLFÖLD.

KELETI DOLGOK. A f. hó 4-én Kandia-ból érkezett gőzös egészben véve kielégítő tudósításokat hozott. A pacificatio — úgy látszik — némi haladást tesz. A fegyverszünet megkötése óta egyetlen puskalövés sem történt; e szerint az újabb harcokról származó hírek merő kóhalmányok. A törökök felhagytak a fölkelő csapatok üldözésével, s e helyett fokozottan haladnak elő a tartomány belseje felé, s veszik azt birtokukba. Ez talán lassabb, de biztosabb munka. A kinevezett keresztény kormányzók különböző tartományokba mentek, s az előkelők gyűlése rendszeren tartja üléseit. Ha külföldi beavatkozás nem léteznék, izgalomról semmit sem lehetne többé hallani. Hogy idegen nemzetek hadihajói menhelyet ajánlottak föl nők s gyermekek számára, míg a harc folyt, ez az emberiség törvényei által volt parancsolva; de hogy most, midőn mindennek vége, orosz hadihajók jönnek s szabad közlekedésben állanak a fölkelőkkel, — ez Törökországot az Oroszországgal való nyílt háború minden hátrányának kiteszi, ily háborúnak lehet előnye nélkül.

A fegyveres egyének számát mintegy 3000-re teszik. Azok soha sincsenek együtt 50—60 főnyinél nagyobb csapatokban. A törököknek 35—40,000 emberük van: s már másfél év óta kénytelenek azokat ott tartani. Ki lehet számítani az ezel járó költséget, midőn — a hús kivételével — mindent a birodalom más részeiből kell oda szállítani. A háború, ha kevés emberbe is, de sok pénzbe került. A katonaság élelmezése s ruházása iránti intézkedések most az egyszer jók; s ezért a katonák kitűnő egészségben vannak, s jókedvűek. Azok, kik Törökország kimerítésére számítanak, talán helytelenül teszik, hogy a törököket egy seregnek együtt-tartására, s annak fokozott megtanulására kényszerítik, hogy miként kelljen egy táborban lévő sereg-ről gondoskodni.

A „Nord. Post” a múlt évre vetett szemléjében ezt mondja: Ez évben nem fordult elő semmi olyan területi terjeszkedés, mely Európa egysúlyára nézve hátrányos volna, sem nem gyarapodott a befolyás Kelet népeire. Azonban a porta télen-ségében, mennyiben a keresztények kívánalmainak nem tesz eleget, nem lát előnyt sem Törökországra, sem Európára nézve. Oroszország Európát hívta fel közreműködésre a törökországi keresztények érdekében, és hogy válságok elkerültesse. Oroszországot conservatív elvek vezérlik, melyek a béke fenntartására szükségesek és biztosítékai a lassu fejlődő sikernek.

FRANCIAORSZÁG. Franciaország nagy költője, Hugo Victor a mentanai csatát „Voix de Guernsey” cím alatt költeményében megénekelte. Ezen költemény rendkívüli hatást idézett elő Franciaországban.

E költeménynek különösen a pápához intézett része prózában következő: „Választott főpap, kit az angyal pálmával érintett, kinek Isten megparancsolá, hogy szeliden és nyugalommal terjesztendő ki a nyílt evangéliumot az elárvahodott világ fölé; o te világmindenség testvére vászonkötőűsűdben, félig a sírban; te a bárány szolgája, a galamb öre, ki kezében tartod az ég reszkető lilomát; ember, végörárhoz közel, mert a te homlokod egészen fehér, és a sir lehellete játszik a te hajaddal; helytartója annak, ki a kapott arczcsapás után a másikk arczát is nyújtotta, a mi neked, ó végtelen bocsánat magvetője ezen órában tetszik, a mit te megáldasz a mi sötét földünkön, hol az emberi lélek küzdelemben viaskodik, az egy löfögyver, mely egy percz alatt tizenkét emberéletet olt ki.”

A „Patrie” jan. 14-ki számában egyéb anyag hiányában ismét foglalkozik az állítólagos pánszláv izgatásokkal Galicziában. A felhivatalos lap ezt annál veszélyesebbnek tartja, mennél inkább látszik az erre már régóta előkészített galicziai nép azokhoz hajlani. A papság már is kezdi levelezésében az orosz nyelvet használni, s az eddigi görög kath. parasztság is átjár a határon, hogy orosz imaházakban végezze az isteni tiszteletet, elannyira, hogy a lebergi egyházi hatóságok kénytetve érzék magukat egy körrel kibocsátására, mely kimondja, hogy minden hívő, ki valamely orosz imaházban imádkozik, el van átkozva mind ezen, mind jövő életben.

A „Patrie” táviratilag jelzett fontos közleményeivel megegyezik a „Courrier français” azon állítása, hogy az orosz-francia viszonyok meglazultak, sőt hogy Franciaország felvilágosításokat kérő jegyzéket intézett volna Oroszország fegyverkezéseit illetőleg.

A „N. Fr. Pr.” párisi magántávirata szerint Poroszország megnyugtató nyilatkozatokat tett azon állást illetőleg, melyet Olaszország irányában elfoglalt. Valószínű látszik a hír Franciaország újabb kölesünéről.

A „Liberté” a szerb mozgalmakat illetőleg a következőkről értesül: Rövid idő előtt Ausztria és Angolország kormányai pontos tudósításokat vettek egy véd és daczsüvörség titkos megkötéséről Sverbia és Montenegró között, melynek célja mindkét terület megnagyobbitása a porta rovására. Ausztria tett legelőször előterjesztéseket a szerb fejedeleminél egyáltalán nem igazolt készülődései ellenében, Franciaország csatlakozott ez előterjesztésekhez és végül dec. 26-án Angolország is intézett egy jegyzéket Belgrádba, melyben a fejedeleme figyelmeztetik, hogy készülődéseit szüntesse meg és adja fel fenyegető magatartását a porta irányában. Ez igen élénk hangon szerkesztett jegyzék határozottan rosztalja a szerb kormány kihívó magatartását.

OLASZORSZÁG. A „G. di Venezia” florencei levelezője sokat beszél a főváros politikai s pénzügyi csüggettségéről. Hozzáteszi, hogy mialatt Franciaország készülleteit folytatja, s a romai területen erősíti magát, Olaszország szabadságot osztogat a katonáknak s lefegyverzi magát.

A „Journal des Debats”-nak Rómából, január 14-ről, többek közt ezt írják: A fővárosi védelmi munkálatai szakadatlanul folynak. A pápai sereg ujonczozása nem kevés buzgalommal eszközöltetik; az antibesi legio különösen Franciaországban ujonczoztatik, s már 2,000 főre megy. A katonaság fölfegyverzése sem hanyagoltatik el. Az angol és belga katolikusok 10,000 puskát ajánlottak föl; a pápai kormány 2,000, esendőöröknek szánt puskát vásároltatott, s a vadászok és zuávok 6,000 karabélyát Chassepot-puskákká alakítják át. A rómaiak örömmel értesültek Florenceben egy mérsékelt miniszterium megalakulásáról. Ők meg vannak róla győződve, hogy a mérséklettség és türelem legbiztosabb eszközök Olaszország nemzeti óhajtatásának kielégítésére.

A „Corr. Ital.”-ban olvassuk, hogy az „Osservatore Romano” florencei levelezője azt írja, hogy az olasz kormány még a parlament jelen ülészaka alatt oly törvényjavaslatot terjeszt a ház elé, mely a rente megváltoztatását célozná. Ezen javaslat — ugymond nevezett levelező — többé-kevésbé ugyanazon terv, mely Cambray-Dignytól eredt.

Ezzel szemben azon czáfalat hozhatjuk — ugymond a „Corr. Ital.” — hogy az egész hír alaptalan s nem egyéb rosszakaratu celszövésszel.

A „France”-ban olvassuk: „Minden florencei levelezőnk összhangzólag eseteli az olasz kormány

zavarát azon kérdések megoldása körül, melyek Olaszország pénzügyi helyzetéhez vannak kapcsolva. Teljes erővel azon vannak, hogy új segélyforrásokat fedezzenek fel, de mostanáig nem találtak oly expedienst, mely komolyan megfontolva, alkalmazható lenne.

Szó volt, hogy a rentet fogják megadóztatni, de, úgy látszik, hogy ezen eszmével felhagytak.

Utolsó értesüléseink arra mutatnak, hogy azal foglalkozik a florencei cabinet, hogy a felszíget pénzügye és hitele helyreállításának főelemét az egyházi javak garantiájában keresse.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A magyar delegáció fogadtatása jan. 20-án déli 1 órákor volt.

Gróf Majláth Antal mint korelnök, következő beszéddel mutatta be a magyar delegációt Ő Felségének:

„Az 1867-ki, Felséged legmagasb jóváhagyásával szentesített 12. t. cz. rendeletének és Felséged legkegyelmeseb parancsainak hódolva, ide gyülekezvén, minekelőtte törvényszabta módon nagyfontosságú feladatunk megoldásához fogunk, kedves kötelességünknek ismertük, hagyományos hűségünk, tántoríthatlan ragaszkodásunk és legmelyebb hódolatunk adóját Felséged szentesítés személye elé letenni, és magunkat fejedelmi magasztos kegyelmébe és királyi kedvezésébe legalázatosabban ajánlani.”

Erre ő Felsége következőleg méltóztatott válaszolni:

„Szivesen üdvözlöm a magyar országgyűlés delegációját azon működési téren, melyet a törvény jelölt ki számára.

„Meg vagyok győződve, hogy Magyarországi ősi alkotmánya ezen intézmény által csak újabb biztosítékot nyert, s hogy önök is osztván ebbeli meggyőződésüket, egész erőlyel oda fogják irányozni hazafiai törekvéseiket, hogy a közös érdekű kérdések észiate egyetértéssel s kölcsönös bizalommal összes népeim javára üdvös megoldást nyerjenek.”

— Ő Felsége, egyik bécsi lap szerint, e hó végéfelé ismét meglátogatja a magyar fővárost.

— A városunkat izgatottságban tartó követválasztási mozgalom, mint gyanítni lehetett, felkelté a román lapok figyelmét is, s különösen a bukaresti lapok és ezek közül legnagyobb ellenségeink örvendeznek nagyon, azon hirt vévén egyik levelezőjüktől, hogy a baloldali képviselő megválasztása mellett sok valószínűség harszol. „Vivat! kiált fel egyike e magyarfálóknak, mit elérünk bennünket eddig az európai constellációk, s főképp a magyaroknak Ausztriávali kibékítése akadályozott, azt most magok az erdélyi magyarok kezdik elősegíteni.” Authentice nem tudjuk ugyan meghatározni, de alkalmasint helyesen gyanítjuk a kárörömmel ujjongatók szándékait; hanem hogy a kolozsvári követválasztásból folyó örömlük kissé időelőlti, azt nem sokára hosszú orral fogják tapasztalni; — mert aligha nagy kedvet érez Kolozsvár józan gondolkodásu polgársága azok malmára hajtani a vizet, kik minket magyarokat mindannyiszor barbaroknak, s nem egyszer kiirtandóknak is declaráltak.

A közlebebről Bécsben lefolyt hadügyi tanácskozások eredményéről különféle verziók kezdtek keringeni. A baloldali lapok például szűnyű dolgokat tudtak. 111, sőt több millióra tették a hadi budgetet, Nem sokáig lehetett azonban agítani ezzel sem; bécsi távsürgönyök csakhamar megezőfolták e költeményt; s most már világosan áll, hogy a hadi szükséglet mindenestre alól marad a 100 millió, beleértve ide a rendkívüli kiadásokat is; sőt a „Presse” már mint bizonyost akarja tudni, hogy a rendes kiadásokra 65, a rendkívüliekre pedig 20 millió van határozva. S ebből, a „P. N.” számítása szerint, Magyarországra mintegy 9 millió esik csak.

— A most Bécsben sürin tartott miniszteri tanácskozások alatt a dualismus új lépést tett előre. Eddig ugyanis az osztrákok Ausztria alatt minket is értettek, s a „birodalmat” Cis- és Transleithaniára osztották, most ők hivatalosan „örökös tartományoknak” czimeztetnek, mi pedig megmaradunk a mi voltunk, s a mitől tágitani soha nem fogunk — Magyarország.

— Követválasztási mozgalmakról értesítenek Nagy-Szebenből is; hol Zimmermann lemondása folytán ismét megürült a képviselő hely. — A központi bizottságy folyó hó 10-én tartá első értekezletét, melyben a választók összeírásával foglalkozó commissio oda utasított, hogy munkálataival e hó 31-ig készen legyen.

— A románok újéve alkalmával Siaguna metropolita a hozzá intézett üdvözlökre többi közt azt felelte, hogy „nem sokára eljövend az idő, midőn e hon valódi (!?) nemzetének érdekében ismét a tettek terére lép.” — Valjon hova gondolt ő excellentiája.

— A szász nemzeti egyetem folyó hó 15-én gyűlést tartott. Napirenden volt a községyi szabályokat illetőleg kiküldött bizottság jelentése. A bizottság abból indulván ki, hogy a 20 év óta javítani szándékolt községyi szervezet korszerű formája közszükség és többé nem halasztható, hogy

az 1863-ban készült e tárgy munkálata maig ellátatlanul hever s több fölül kívánják annak átvizsgálását, mi fontosságánál fogva észlezték is, de a munkálata a belügyminiszteriummal levén letéve, az átvizsgálás meg nem történhetik, határozza el az egyetem: kéréssek meg a magyar kir. belügyminiszterium, küldje át az 1863-ban szentesítés alá fölterjesztett községyi szabályzatot az egyetemnek átvizsgálás végett, s mielőtt leérkezik, választassék meg az annak átdolgozásával megbízandó bizottság. Hosszas vita után a felterjesztés 15 szavazattal 4 ellen elfogadtatott, mire a gyűlés eloszlott.

— Tornászataunk érdekében azon eszme pendülven meg, hogy a város a kebelében levő három főgymnasiummal és kir. jogakademiával egyesülve közörről állítanak fel egy nyilvános és közös testgyakorló- és vivő-intézetet s a gymnasiumokban a tornászat köteles tantárgyul hozatnék be, ezen eszme felkarolására és megtestesítésére e hó 19-én előértekezlet tartatott Sámi László tanár elnökele alatt az értekezlet azt határozta, hogy mielőtt a tanácskozás tovább folytatnának, küldessék ki előlegesen egy bizottmány, a melynek teendői legyenek: torna- és vivő-intézetre alkalmas helység kiszemelése; az intézeti épület tervezetnek elkészítése; az építkezés, felszerelés, tanító-fizetés s más szükségletek tekintetbevételével a költségvetés előterjesztése. Ezen bizottmány tagjaivá ki-nevezettek: legifj. gróf Bethlen János, Kővári Mihály, Tompa Károly és Vizi Endre. Felmerültvén, hogy pár évvel ezelőtt városunkban hasonló intézet létesítésére előmunkálatok lőnek téve, a bizottmány utasított, hogy tájékozódás végett az ügy élén állott férfakkal tegye magát érintkezésbe.

— A kolozsvári ev. ref. fűtanoda közvizsgálatainak rendje. II. A bölcsészeti osztályok közvizsgálatai. Január 29-kén d. e. 8—12 óráig a II-od évesek a honi történelemből. 30-án d. e. 8—12 óráig az I. évesek a közönséges történelemből. 31-én d. e. 8—10 s 10—12-ig a II-od évesek a latin- és a hellen-irodalomból. — Február 1-én d. e. 8—10 óráig s 10—12-ig az I. évesek a latin- és hellen-irodalomból. 3-kán d. e. 8—12-ig a II-od évesek a lélektanból. 4-kén d. e. 8—12-ig az I. évesek a mennyiségtanból, d. u. 3—6-ig a II-od évesek az állattanból. 5-kén d. e. 8—12-ig a II-od évesek a természettanból. 6-kán d. e. 9—12-ig a II-od évesek az egyháztörténelemből. 7-kén d. e. 8—12-ig az I-ső évesek a vegytanból. 8-kán d. e. 8—12-ig az I-ső évesek a magyar irodalom történetéből. — III. Középtanodai és elemi osztályok. Január 29-kén d. u. 3—6 óráig a középtanodai VI. osztály, 6—7-ig a franczianyelv. 30-kán d. u. 3—6-ig a középt. V. osztály. 31-kén d. u. 3—6-ig a IV. osztály. — Február 1-én d. u. 3—6-ig a III. osztály. 3-kán d. u. 3—6-ig az elemi IV. osztály. 5-kén d. u. 3—5-ig az elemi I. osztály. 6-kán d. u. 3—6-ig az elemi II. osztály. 7-kén d. e. 8—12-ig a középtan. II. osztály, d. u. 3—6-ig az elemi III. osztály. 8-kán d. e. 8—12-ig a középtan. I. osztály, d. u. 3 órákor érdemsorozat-felolvasás és jutalom-osztás.

— A Chorinszky-Ebergényi-féle oastrophát illetőleg írják, hogy a gyilkossággal vádolt Ebergényi Julia megörült; s kórházba vitetett; megörülése okául főképp azt adják, hogy gr. Chorinszky is rávallott volna.

— Adakozás. (Második közlemény.) A helybeli ev. ref. fűtanoda szegénysorsu növendékeinek napotai ebédrel való ellátására, alulírtakult múlt évi szept. hó 19. óta a mai napig következő adakozások történtek: B. Bánffy Zoltán 6 mlgá adott 10 frt, t. Krémer Ferencz úr 2 frt, t. Kerekes Márton úr 1 frt, t. Dózsa István úr 5 frt, t. Haraszti István úr 50 kr, t. Balaskó Péter úr 50 kr, m. Cseh Lajos úr 1 frt, m. Retegyi László úr 3 frt, t. Wagner Frigyes úr 2 frt, t. Timár Lajos úr 1 frt és gr. Csáky Miklós (1 éves bölcsész) 1 frt osztr. értékben. — Fizetni ígérték 10 személy száma a) havonkint kétszer: t. Szentpéteri Jánosné és m. Fekete Sámuelné, b) havankint egyszer: t. Tauffer Józsefné és t. Szűcs Józsefné úrasszonyok. Kolozsvárt, jan. 20. 1868. A kolozsvári ev. reform. fűtanoda előjárósága nevében: Jancsó Lajos, s. tanár.

Nemzeti színház. Szombaton, jan. 18-án „Ernani” ugyan oly szereposztással s ugyan oly gyenge előadással, mint multkor. Gazdagnak, úgy látszik, Ernani üldözője, s éppen ezen merész bandita szerepében hagyja el bátorsága leginkább.

Vasárnap, jan. 19-én „Katona és szerzetes” című jellemrajz, jellemrajz lehet az, de szindarabnak nem járja meg, a mellett, hogy meséje silány és gyerekes, még lélektanilag sem igaz. Van egy vakbuzgó anya Öröminé (K. Alfonsa), kit egy megszökött clericusból lett ámitó, évtizedeken át csal, ennek van egy szerelemgyereke Kristóf (Szombathi), kit mindenképpen az asszony örökösévé akarna tenni, azért az asszonynak valódi fiát Andort, egy nagy reményű tanuló, megsemmisíteni akarja, Andor lelkes fiatal keblét a magasztos hon-szeretet tölti el, s ő, a haza vészben forogván, honvéd akar lenni, ezt helyesli szíve választója Róza (Albisi Anna) is, helyesli, atya is, de anyja Andor egy betegsége alkalmával fogadást tett, hogy ha fia megmarad, Istennek szenteli, szerzetessé tévén, jelen van egy szerzet apátja, ki az asszonyt feloldja fogadása alól, de az ámitó Egidius (Ujjházi)

a fogadás teljesítését elkerülhetlennek állítván, Andor anyja pityergésére megtagadva hazáját, meg szíve szerelmét, meg atyját, szeretetessé lesz. És ez lélekintanilag nem igaz és erkölcsileg is rossz irányzat, mert éppen nemzetünk fiainak tüzelekében találjuk és találjuk fel főkint a 48 iki forradalom dicő napjaiban azon magasatos honszerelme sugallta kötelességérzetet, mely semmi által, annál kevésbé egy anya őrült vakbuzgalmának alá nem rendelte magát. Esetlegesen csata vivalik a kolostor közelében, Ador, a gyáva és haláltól remegő Kristóftól — kit erővel besoroztak — kardját s lovát elvéve, a csatába rohan s hősiég barcolva meg menti a tábornok életét, ezalatt Egidius családsága napfényre jövőn, anyja eláll óhajátásától, az apát felmenti Andort, s a tábornok élte megmentőjének érdemjelt tűzve mellére, tisztte nevezi ki. A szereplők közül ki kell emelnünk Albisit és Ujházit, de főkint Szombathit, ki Kristóft sok természetességgel s ügyes comicummal személyesíté, volt egy csatát ábrázoló nagyon sikerült ábra is.

Hétfőn, jan. 20-án „Zsidóhölgy“ dalmű egybe vágó, sikerült előadással, melyben legfőbb érdeme Odrynak volt, Gilbert szerepében gyönyörűen énekelt és épp oly gyönyörűen alakított; de nem kis része volt a sikerben Miskovits Irmának, ki Rechat és Gerecsének, ki Izabellát teljesen kielégítőleg adták s főkint a 3 dik felvonás kettős dalát oly szépen énekelték, hogy háromszoros kihívásban résztültek. Gazdag is Arnold kisebb szerepében elég jó volt.

Kedden, január 21-kén „Tíz leány s egy férj sem“; ezt megelőzte „Nevelő ezer baj

között“, melyben Albisi aratta a megérdemelt tapsokat.

Hivatalos értesítések kivonata.

Hirdetmény. A magyar kir. honvédelmi minisztérium rendelete szerint, az átvonuló katonaságnak az őrmestertől és evel hasonrangú altisztoktól lefelé a szállástadók által kiszolgáltatandó ebédért egy napra és egy katona után a katonai kincstár által fizetendő térítési összeg a cs. k. hadügyminisztériummal egyetértőleg Erdélyre nézve az 1868-ik évi jan. 1-től decz. utolsó napjáig 3/4-ed bécsi font marhabuszt 8¹/₁₀, azaz, nyolcz és ötödik krajczárban állított meg.

Árverés. Küküllőmegyében Sz. Bonyhán gr. Bethlen Farkas fekvőeségei az aboz tartozó jogokkal aug. 3. nov. 9.

KÖZGAZDASÁG.

Magyarország és mellékterületeinek gabna-mennyisége. Egy hozzávetőleges, az Ausztriamegjelen közlés szerint a magyar korona tartományokban gabnatermesztésre 17.523.000 katastrális hold fordított; ebből 33% esik téli vetésre (búza és rozs), 40% nyári vetésre (kukorica, árpa és zab), 27% pedig ugarrá; úgy hogy az utóbbi években az átlag termés a téli vetésnél 12¹/₂ mérőt, a nyári vetésnél 14 mérőt eredményezett. Azonban az 1867. évi rendkívüli jótermés mellett a téli vetésnél 16¹/₂ mérő, a nyári vetésnél 20 mérő vehető egy-egy hold után. A fennebbi termelési tért véve

föl alapul, következő termést nyerünk az 1867-iki évre

búza	70,000,000	mérő
rozs	25,000,000	"
kukorica	55,000,000	"
árpa	28,000,000	"
zab	51,000,000	"

Ezen összegből (ha 2 mérőt számítunk egy-egy 1200 négyszögölnyi holdra) a vető magot levonjuk, és pedig 9 millió mérő búza, 2,400,000 mérő rozs, 17 m. mérő kukorica, árpa és zabot; ha továbbá levonjuk a körülbelül 15 millió lakosnak szükséges élelmiszereket, 45 millió mérő (35 mill. m. búza és 10 m. m. rozs) és Bécsnek élelmezésére Magyarországból szállítandó 2 m. mérő gabnát: úgy az exportra számítható készlet 24 millió mérő búza és 24 millió mérő rozsot tehet. Mennyi való ezen folytonos hypothésiseken alapuló számításnál, azt a nagyon is hézagossá statisztikai adatok mellett apodictice mondani nem lehet.

Az „Economist“ szerint Európa keresk. hajóinak száma körülbelül 100,000, mely hajók 12 millió tonna térfogatot képviselnek, s az alkalmazott hajók száma 600,000 fő. Ezen hajó szám következőleg oszlik el: Brema 294 hajóval, Hamburg 539, Lübeck 45, Hanover 906, Mecklenburg Schwerin 424, Oldenburg 610, Prussia 1443, Ausztria 9491, Belgium 107, Spanyolország 4359, Franciaország 15,259, Görögország 4452, Holland 2227, Olaszország 13,223, Portugal 591, Nagy-Britannia 27,868, Oroszország 1416, Dánorság 2740, az El-beherczegések 2552, Norvégia 5678, Svédország 2236, Törökország 2300 hajóval.

— Nagy-Váradon január 14-kén tartott hetivásáron következő árak jegyeztettek: Tiszta-búza 1-ső osztályu 5 ft 30 kr, 2-od oszt. 4 ft 60 kr, 3-ad oszt. 4 ft 40 kr; kétszeres búza 1-ső oszt. 3 ft 80 kr, 2-od oszt. 3 ft 70 kr, 3-ad oszt. 3 ft 60 kr; rozs: 1-ső rendű 3 forint 60 kr, 2 od rendű 3 forint 40 kr, 3-ad rendű 3 forint 30 kr; árpa 1-ső rendű 2 forint 10 kr, 2-dik rendű 2 forint — kr, 3-dik rendű 1 ft 90 kr; zab 1-ső rendű 1 forint 70 kr, 2-ik rendű 1 forint 60 kr, 3-ik rendű 1 ft 50 kr; tengeri 1-ső rendű 2 ft 40 kr, 2-ik rendű 2 ft 30 kr, 3-ik rendű 2 ft 20 kr; borsó 5 ft — kr; lenese 5 ft — kr; bab 4 ft 50 kr; köleskása 5 ft — kr; burgonya 2 ft — kr; 1 mázsa lángliszt 12 ft — kr, zsemleliszt 10 ft — kr, fehér kenyérliszt 8 ft 50 kr, barna kenyérliszt 7 ft 50 kr; 1 fuvar széna 2 ft 20 kr, szalma 1 ft 40 kr, szalonna 33 ft, 12 font zsupszalma 7 kr, 3 font alomszalma 3 kr; 1 öl (6 láb) tűzi búkkfa 15 ft, tölgyfa 14 ft, cserfa 17 ft, 1 font marhabús 18 kr, öntött gyertya 44 kr, lámpaolaj 38 kr, ó bor itzéje 20 kr, új-bor 12 kr, pálinka 18 kr, szilvapálinka 44 kr. Szesz 30% itzéje 20 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Jan. 21-kén: 5% Metaliques 100 ft 56.70. 5% Nemzeti kölcsön 100 ft 65.20. Kamat 57.60. 1860. Kölcsön 671.—. Bankrészevény 83.30. Hitelintézeti részevény 200 ft 185.40. London 10 ft st. 100 ft 23¹/₂ kr 120.—. Ezüst 118.50. Cs. királyi arany 5.72.

Január 18 án: Földtehermentesi kötvény Magyarországi 69.—. Erdélyi 63.—.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

(346) 23/1 (6—*)
Dr. Pattison csúszvattája
azonnal enyhít és gyorsan gyógyít
csúsz és mindennemű rheumát
mint arcz-, mell-, torok és fogfájást, fő,

kéz- és térd-csúzt, gyomor- és altesti fáj-dalmakat
50 kros és 1 frtos pakétákban
kapható Kolozsvárt dr. Engel József
gyógyszertárában.

(17) (1—4)
JANKÓ VINCZE
gépgyárában Kolozsvártt
Külső-tordautca 306 szám.
Készen kaphatók:

Vas ekék	20 ft., 18 ft., 16 ft., 14 ftért.
Eketaligák	10 ft., 13 "
Gabona tisztító rosták	63 ft., 120 "
(naponkint tisztít 400 vékát.)	
Törökbuza morzsolók	45 ft., 85 ft., 95 "
(naponkint morzsol 100—200 vékát.)	
Szezsavágók	55 ft., 95 "
(naponkint vág 80—200 vékát.)	

(201) 23/1 (12—20)
LEGKITÜNÖBB SZÉPÍTŐ-SZÉREK.
Dr. BÉRINGUIER I.
KORONA-SZESZE
(A kölni víz quintessentiája.) Eredeti üvegekben 1 ft 25 ujkr.
Kittűnő minőségben nemcsak mint illat- és mosdó-víz, hanem mint dicső gyógy erejű segédszer, mely az ételszerveket élesíti és erősíti.

Dr. Borchardt orvost. **NÖVENY-SZAPPANA**
Az arcabőr szépítésére és épentartására, és minden bőrtisztatlanság ellen, valamint mindennemű fűrdőkhöz nagy sikerrel használható.
— Lepecsételt eredeti csomagokban 42 kr. —

Dr. BÉRINGUIER NÖVÉNYI HAJFESTŐSZERE
(Teljes tokban kefék és csészékkel 5 ft.)
Mint tökéletesen csúszó és teljesen ártalmatlannak ismert szer a hajak és szakáll úgy a szemöldök minden árnyazatu színe való tetszés szerinti tartós befestésére.

Dr. LINDSE TANÁR
növényi rud-hajkenőcse
fokozza a haj fényét és hajlékonyságát, alkalmas egyszersmind a hajidomoknak épen tartására. — eredeti darabja 50 kr. —

Dr. BÉRINGUIER
növénygyökér-olaja
— hosszabb használatra elégséges üvegesében ára 1 ft. 30. é. —
A legalkalmasabb növényzerekből készítve, a haj és szakáll épen tartása, erősítése és szépítésére, úgy szinte a kellemetlen fejkorpa és sümörképződés megállítására.

Dr. Suin de Boutemard **Fogpasztája**
egész és fél csomagocskákban 70 kr. és 35 kr.
A legutányosabb, legkényelmesebb és legbiztosabb szer a fogak és foghús épentartása és tisztítására; e pásztá egyszersmind az egész szájrüregnek igen jótékony üdöséget kölcsönöz.

BALZSAMOS OLAJBOGYÓ-SZAPPAN.
Mint szelíd és hathatós mindennapi mosdószér, még a leggyöngébb bőrű hölgyek és gyermekek számára is igen ajánlatik. — Eredeti csomagban 35 kr. —

Dr. HARTUNG
CHINAHEJ OLAJA
A haj tenyésztésére és szépítésére a legjobb chinahej lefőzése balzsam-olajjal. — Ára 85 kr. —

Dr. Hartung **NÖVÉNY-HAJKENŐCSE**
A leghathatós, táplálós folyadékok és növényzerekből, a hajnövelés előmozdítása és élesztésére. — Ára 85 kr. —

Valamennyi fentebbi cikk, mint feltűnő tulajdonságuk által dicsőrelesen bebizonyult tárgyak valódiságukérti jótállással kizárólagosan kaphatók:

Kolozsvártt: **WOLFF J.** és **ENGEL J.** gyógyszerészeknél, valamint:
Beszterczén: Kelp Ferencz; és Dietrich & Fleischer. Brassóban: Stenner F.; és Jekelius Ferdinand gyógyszerészek. Déván: Bosniák A. Décsen: Krémer Samu. Nagy-Enyeden: Horváth Ferencz. Erzsébetvárosban: Schmidt A.; K.-Fejérvártt: Rusz János és Matherny Emil gyógyszerészek. Kézdi-Vásárhelyt: Fejér Lukács. Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Breckner Károly; és Vándory & Brandisch. Segesvártt: Szász-Seben: Weissörtel Ad. G. Győzsen: Sz.-Régénben: Kinn János G. és Wachner Traugott. Szász-Seben: Weissörtel Ad. G. Szébenben: Zührer J. F. és Lutz János. Székely-Kereszturon: Binder Márton. Seps-Szentgyörgyön: Vitélyos Béla. Sz.-Udvárhelyt: Kautz J. A. gyógyszer.; Szeredában: Gossy A.; Sz.-Somlyón: Ruszka Ignác. Tasnádon: Szongott Jakab. Tordán: Velits G. és Wolf G.; Zalathán: Mogy Guszt. A. gyógyszer.

(6) (2—*)
A „VIKTORIA“
biztosító társaság Kolozsvártt,
melynek
Elnöke: **Báró JOSIKA LAJOS,**
Alelnöke: **Hintz György,**
Igazgatói: **Dózsa Dániel, Kövály László, Wagner Frigyes,**
Vezérigazgatója: **Galgóczy Károly,**
Vezérügynökségei: **Pesten, S.-A. Ujhelyen, Bécsben, Brün-
ben, Prágában,** Ezek alatt pedig az ország és birodalom min-
den nevezetesebb helyein **fő-és alügynökei** vannak
Tűz ellen mindenféle biztosításokat elvállal
Biztosíthatók pedig tűzkár ellen:
mindenféle lakház, gazdasági épület, kastély, templom, to-
rony, a harangok, gyárok, műhelyek, azok szerelvényei, bu-
torok, áruzekek, raktárakban foglalt készletek, iparos nyert anyagok, és
kész készítmények, gazdasági termények, szálás és szemes gabona, takar-
mány, baromállomány sat.
A biztosítási díjak lehető legolcsóbbra szabvák, egy-
szerre több évre kötött biztosításnál különös kedvezmé-
nyek engedtetnek, a károk igazságosan és gyorsan fizettetnek.
Nyomatványokkal és felvilágosításokkal minden ügynökség szívesen
szolgál.
A Viktoria biztosító társaság igazgatósága, Kolozsvártt.

STEIN JÁNOS könyvkereskedesében Kolozsvártt kapható:
VISZHANGOK AZ ÉLETBŐL.
Irta **Cserey Drusiánna.**
Kiadták ifj. Berzenczey Miklós és Lukácsfi Aurél.
Tartalom: Ajánlat. Előszó. Nézetek és vélemények. Bévezetés. Élet.
Nevelés, önévelés. Társalgás és társas érintkezés. Szeretet, szerelem. Lélektan.
Miveltég és eszközei.
Ára 1 ft. o. é.

Az erdélyi muzeum egyet évkönyvei.
I-ső kötet: (1860—61. 4-rét 26. 158 l.) . . . 1 ft 70 kr.
II-dik kötet: 3 rajztáblával. (1862—63. 4-rét 147 l.) 1 ft 60 kr.
III-ik kötet: 18 rajztáblával 1864—65. 4-rét . . . 3 ft 20 kr.
IV-dik kötetének I-ső füzeté. 1 ft. — kr.

Erdélyi képes naptár
1868-ik szökő évre.
Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására.
A magyar kir. minisztérium, s az erdélyi részek
alkotmányos hivatalainak
tiszti névtárával.
Ára 40 kr.
Postán küldve 45 kr.
!! Uj női-divatczik papirból!!
Stein J. könyv- és papir-kereskedésébe most
érkeztek és nagyválasztásban kaphatók:
Női gallérok és kézelők papirból,
melyeken a legfinomabb himzések szebbnél szebb mintákkal
csalódásig vannak utánozva.
Egy rendbelinek ára (kézelők és gallér) 20 kr. melyeket — kissé
vigyázva — több napig lehet viselni, egyes darab 8 kr.

(2—3)
Szentgyörgy napra
kerestetik egy 10—12 szobából álló szállás
vagy egész telek a szükséges kamarakkal, pinczével
és fűszimel ellátva. Értekezhetni e lap kiadó hivatalában.

(13) (3—3)
Eladó birtok.
Szamosujvártól 4 óra távol fekvő
Meleg-Földvár községében egy 257 holdas
birtok, öt lakosztályos lakással, s gaz-
dasági épületeivel örök áron eladó. Ér-
tekezhetni Hoszsu-Macskáson Szent-
iváni Lászlóval.

(7—*)
A SZÜLEKET ERDEKLŐ.
Hosszu időt igénybe vett szorgos tanulmányozásomnak sikerült a Gliszta be-
tegegnék, mely a gyermekek sorából oly tömördek áldozatot ad a sirnak, az álta-
lan feltalált „Gliszta-oskoladémban“ tökéletes gyógyszert állítani elő. Hasz-
nálati módja a szeleket göngyölteni olvasztva.
Kapható Kolozsvártt: **SOMLYAI LÁSZLÓ** s ezenkívül számos bizonylato-
kat tartalmazó könyvecskében jegyzett t. bizonyosimánál. **Ára egy darabnak**
20 kr., nálam helyben és darab 1 ft. — Megrendelhetők postán-után-vétellel az
egész birodalomban. **KRÖCZER AGOSTON** s. k. gyógyszerész Tokajban.
Nyilatkozat. Alóltit es. kir. birodalmi vegyes, támaszkodva a tudomány pontos gyógyszere-
szeti honlapjának eredményére, véleményemmel kinyilatkoztatja, miszerint Kőzser Agoston tokai
gyógyszerész az ált. „Gliszta-oskoladé“ név alatt felalált és készített gliszta olajos szeleket erős
hatású daczára is, az azt használók egészségre néve — a meghatározott adagon belül — hosszabb hasz-
nálat mellett is, minden tekintetben teljesen ártalmatlanok — Bécs, márcz. hó 16. 1867.
KLEJZINSKY V. s. k., es. kir. birodalmi vegyész.